

הנה סיפור שרקחתי. הוא לא כתוב בלשון ספרותית, אלא יותר דומה לתסריט. מפאת אורכו, והקושי הידוע לקרוא טקסט ארוך מהמסך, חילקתי אותו ל'קרוכות'. אשמח להערות מכל סוג, צבע וסגנון. למותר לציין שכל הזכויות שמורות. אין להעביר וכו'.

דירה במתנה (?)

מעשה שהיה ויהיה

דודי

דודי קלוגר יושב במחלקה האונקולוגית בשערי צדק וסועד את אביו החולה ל"ע במחלה הידועה. דודי הוא אברך יקר בן 42. הוא רזה ומסודר. יש לו מבט חודר, משקפיים וזקן שחור ממוצע. הוא בן יחיד. אין לו אחים או אחיות ולכן כל העול של הליווי והטיפול באבא נופל עליו. אמא גם עוזרת ובאה לא מעט, אבל היא גם כבר לא צעירה ויש גבול לכוחות שלה. אבל דודי לא מתלונן. מה לא עושים בשביל אבא?

נתן

בשעות הרבות שדודי מבלה במחלקה הוא מגלה עוד אדם בערך בן גילו שנמצא שם גם מאותה הסיבה. גם הוא מלווה אב חולה, שניהם מתיידדים ומתחברים. הוא מספר לו שקוראים לו נתן הויזמן. נתן הוא קצת מלא, עם זקן ג'ינג'י קצר. וקצת שלומפר, אבל מלא שמחת חיים. הם נמצאים בבית החולים הרבה שעות ביחד. לילות וימים, חולקים רגעי ייאוש ורגעי תקווה. נתן מספר על עצמו לדודי. הוא אברך, פחות או יותר בן גילו של דודי.

דודי שם לב שיש שני אחים שבאים לבית החולים ומתמסרים לאבא הויזמן,

- אני רואה שרק אתה ועוד אח באים להיות עם אבא. אין לכם עוד אחים או אמא?

- אמא לצערי נפטרה לפני שנתיים.

- מצטער לשמוע.

- דווקא יש לנו עוד שני אחים. אח ואחות. על אחי הגדול בטח שמעת.

- מי זה אחיך?

- שמעת על הקבלן אבי הויזמן? זה אח שלי הבכור.

- מה אתה אומר? הוא עשיר גדול...

- כן, הוא אדם עסוק מאד. כמעט אין לו זמן לבוא להיות עם אבא. ואחותי - לא תאמין. שמעת על הפסיכולוגית טלי רשף?

- בטח ששמעתי, היא נקראת אחת הטובות בתחומה. מה, היא אחותך?

- נכון.

- פשפש משפחה מפורסמת... אבל רגע, טלי רשף היא לא...?

- נכון, היא לא חרדית, סיפור ארוך. בהזדמנות אספר לך.

טלי

ובאחד הלילות הארוכים נתן מספר לו:

כשאחותי טלי למדה בסמינר היו רק שני מסלולים, הוראה וגננות. טלי אמרה: אני לא רוצה להיות עוד משפחה של אברך וגננת שרודפים אחרי השקל. אני רוצה 'תורה וגדולה במקום אחד'.

היא הלכה ללמוד פסיכולוגיה. אתה מבין לבד שהמקום שבו היא למדה זה לא בדיוק 'בית יעקב'. לאט לאט ראינו אותה משתנה לנגד עינינו. המאזן של 'תורה וגדולה' הלך והשתנה. המקום של ה'תורה' הלך והצטמק עד כדי נעלם, ואילו המקום של ה'גדולה' - אוהו...

- איך אבא שלך הסכים לה ללכת ללמוד בכזה מקום?

- אבא שלי הוא לא אחד שאומר לילדים מה לעשות. כל אחד שיעשה מה שהוא רואה לנכון. בדיעבד אני חושב שהוא כן קצת התחרט על זה, אבל כבר היה מאוחר מדי. טלי הכירה באוניברסיטה סטודנט דתי למשפטים בשם חנן, הם התחתנו והיום הם גרים ברעננה. שניהם עסוקים מאד. היא פסיכולוגית והוא עורך דין לכן אתה לא רואה אותם מגיעים לבקר.

שלא תבין לא נכון, הם מקיימים אורח חיים דתי והכל, אבל אתה יודע מה זה מזרחניקים... לאחרונה נכנס לה ג'וק חדש. היא נהייתה פעילה פמיניסטית. זכויות נשים, וזה. יש לה מקורות מההלכה ומהתלמוד. לא גומרת לדבר על זה. אני מאמין שזה יעבור לה.

אבל עזוב, העיקר שברוך ה' אני ואח שלי מוישי אברכים, יושבים ולומדים, והלוואי שנצליח להישאר ככה כל החיים.

השידוך

לא לוקח הרבה זמן ודודי ונתן מגלים שיש להם עוד דבר במשותף.

לדודי יש בת ב-ו' סמינר, בשידוכים. לנתן יש בן בוועד חמישי באחת הישיבות הנחשבות. אוטוטו בשידוכים.

נו אז אולי - - -

מהר מאד הם מגלים שזה ממש לא הולך לקרות.

נתן שואל את דודי: כמה אתם נותנים?

דודי מאד לא אוהב את השאלה הזאת. זה הדבר הראשון ששואלים? תשאל על האופי, על התכונות שלה, כישרונות, תחומי עניין, מידות, יראת שמיים, דבר ראשון כסף?! הוא קורא לזה 'הנושא אישה לשם ממון' (עיין קידושין ע).

אבל שואלים אז אין ברירה, צריך לענות: אני חשבת לתת... 300 אלף ₪

נתן פורץ בצחוק גדול, מה שלוש מאות אלף? אתה רוצה לחתן את הבת שלך עם צולע?

דודי אומר לו תשמע אני אדם ריאלי. יש לי תשע ילדים לחתן. הבת הזאת היא הראשונה. אני חושב על העתיד. לומר את האמת? גם את ה-300 האלה לא ברור לי מאיפה אני הולך לגרד.

נתן אומר לו: אל תהיה כל כך ריאלי. עם ריאליות לא מחתנים ילדים. המוטו שלי הוא: לסדר את הילדים בדירות כדי שיוכלו ללמוד בלי טרדות. אני קיבלתי מההורים שלי דירה ועד היום אני יושב ולומד בכולל. אני רוצה שגם כל הילדים שלי יוכלו ללמוד בלי טרדות. זה המוטו שלי. אני חושב שאברך צריך להתעסק בהוויות דאביו ורבה, לא בהתרועעויות ותשלומים. ואני בטוח שמי שפועל לשם שמיים, כדי שהילדים יוכלו ללמוד בלי טרדות - תהיה לו סיעתא דשמיא.

הוויכוח לא נגמר. הוא בשלו והוא בשלו. דודי 'אני חושב על העתיד' ונתן 'ללמוד בלי טרדות'. דודי 'ריאלי' ונתן 'אופטימי'.

~

אבא קלוגר

וכנראה שדודי הוא לא הריאלי היחיד במשפחה. אבא שלו גם אדם ריאלי.

יום אחד אבא שלו מבקש מאמא ודודי להיכנס לחדרו ולסגור את הדלת כי יש לו ענין חשוב לדבר איתם.

- תראו, אני אדם ריאלי, אני יודע שהסיכויים שלי לצאת מהמחלה הם לא גדולים, לכן החלטתי לכתוב צוואה.

- אבא, איך אתה מדבר? בעזרת ה' אתה עוד תחלים ותחיה איתנו עוד הרבה שנים.

- ישבתי עם הרופאים, המצב לא פשוט. אני רוצה שתתחייבו לי לקיים את הצוואה.

- אבא אתה עוד לא בן שבעים, יש לך עוד הרבה שנים לחיות פה, למה אתה מתבוסס בייאוש?

- דודי. אני דורש בתוקף שתתחייב לקיים את הצוואה.

אין לו ברירה והוא מתחייב בתקיעת כף לקיים את הצוואה.

אבא הויזמן

גם נתן כנראה לא המציא את האופטימיות, גם לו היה ממי לרשת אותה.

יום אחד מגיעה לבית החולים טלי הפסיכולוגית בליווי בעלה העורך דין, הם אומרים לאבא הויזמן: אבא היקר, בעזרת ה' אתה עוד תחלים ותבריא. אבל יש סיכוי כלשהו, לא סיכוי גדול, אבל יש סיכוי שחלילה יקרה משהו לא טוב.

- חס וחלילה, איך אתם מדברים?

- אבא אל תכעס. מה דעתך לכתוב צוואה? יש לך דירה גדולה מאד בירושלים, היא שווה הרבה כסף. בוא תכתוב צוואה שלא יהיו שום בעיות.

- תפסיקו לדבר איתי על מוות. אתם מפחידים אותי. מה אתם רוצים ממני? אני בסך הכול בן 68, כבר צוואות יירושות? מה יש לכם?

טלי מנסה עוד קצת לשכנע אותו, אבל אין עם מי לדבר.

~

הצוואה

אחרי כחודש, אמא ודודי, נפרדים בצער עמוק מאבא שעוזב את העולם בהבעה שלווה על פניו.

נתן מתגלה כידיד נאמן. כיון שאמא שלו נפטרה לפני שנתיים, הוא מכיר את כל הפרוצדורות ועוזר לו עם ה'תעודת-פטירה', חברא קדישא, לארגן מודעות, רמקולים, לווייה, כל מה שצריך.

בבית הקטן יושבים שבעה רק שני אנשים, דודי ואמא. דודי מקבל את המנחמים, שומע עד כמה אבא היה איש ישר הגון ונאמן, וכל השבוע הוא בוער מסקרנות, מה כתוב בצוואה?

עם סיום השבעה, מגיע הביתה עורך דין, 'זאת הצוואה של אביכם המנוח', הוא מחתים אותם פה ושם, ונותן להם את המעטפה.

דודי פותח את המעטפה, מוציא משם דף אחד ועליו כתובות רק כמה שורות. אבל מה שהוא קורא שם מותיר אותו בהלם.

הירושה

--- אבל כרגע אין זמן לספר מה כתוב בצוואה. כי אנחנו טסים חזרה לשערי צדק, שם מתאספים כרגע ארבעת האחים לבית הויזמן ורואים איך התנודות במוניטור שעל יד המיטה הולכות ונחלשות עד שהגרף הופך לקו ישר, והם מבינים שאבא הויזמן סיים את תפקידו בעולם.

הם יושבים שבעה בבית הגדול, האחים בקומה ראשונה, טלי בקומה השנייה, ושומעים את המנחמים הרבים שמספרים כמה אבא שלהם היה תמיד שמח, שימח את כולם מסביבו ועזר לכולם.

אחרי שלושת ימי הבכי, יושבים האחים לארוחת ערב מאוחרת אחרי שאחרון המנחמים עזב את הבית.

נתן אומר לאחים: תראו, אבא השאיר דירה גדולה במרכז ירושלים. היא בטח שווה הרבה מאד כסף. אני אומר, חבל להתעכב ולהתמרח, בואו נמכור אותה כמה שיותר מהר ונחלק את הכסף בין שלושתנו.

טלי קופצת: שלושתנו?! ומה אני, עז?

- את לא עז, את אחותנו היקרה, אבל את יודעת, לפי ההלכה רק בנים יורשים.

- לא מעניין אותי ההלכה, יש חוק במדינה.

חנן בעלה גם מצטרף: לפי החוק, כל עוד אדם לא השאיר צוואה, הרכוש נידון לפי חוקי המדינה.

נתן מתפרץ: מה חוק עכשיו? מה מדינה? אתם לא חושבים שאבא היה רוצה שנחלק את הרכוש שלו לפי ההלכה?

טלי אומרת: מה? נראה לך שאבא רצה שתקפחו אותי? אתה יודע איך הוא אהב אותי? אתה יודע כמה הייתי מסורה אליו?

אבי, האח הבכור אומר: רבותי, רבותי. בואו נירגע. כולנו יודעים שאבא חי כל החיים על פי התורה וההלכה, אני בטוח שגם עכשיו בשמיים הוא רוצה שנקיים את דין התורה. אני, הבכור, אקבל חצי מהדירה, ושניכם, נתן ומוישי תקבלו כל אחד רבע.

- מה פתאום שנקבל רק רבע?

- בכור יורש פי שניים. לא לומדים את זה אצלכם בכולל?

- אבל מה ההיגיון? אתה קבלן עשיר. לא חסר לך כלום. אני ומוישי אברכים שהרבה יותר צריכים את הכסף, אז שאתה תקבל חצי?

וטלי אומרת: לא מעניין אותי שום דבר. אני דורשת רבע מהדירה.

צעקות... בלגן....

מרחב צעקות אי אפשר לשמוע שום דבר ולכן נעבור למקום שקט,

לבית משפחת קלוגר.

הוראה מוזרה

דודי בהלם. הוא קורא בפעם המי יודע כמה את המשפטים הספורים שכתובים בצוואה:

דוד בני היקר והאהוב,

יש לך תשעה ילדים חמודים ויקרים. בעזרת ה' כולם יתחתנו בשנים הקרובות.

הריני מצווה אותך שלא לקנות דירה לאף אחד מילדיך. כמו כן לא להשתתף בקניית דירה לילדים, אפילו לא בשקל אחד.

מותר לך להשתתף עם המחוטנים בהוצאות החתונה בלבד, אך לא לקנות דירה בשום פנים ואופן.

על החתום – אבא.

- אמא, זו בקשה לא הגיונית. לא סבירה, לא... לא שום דבר. איך אני אחתן את הילדים אם אני לא אתחייב להשתתף בקניית דירה? מי ירצה להשתדך איתנו? אבא כנראה לא היה מודע למה שהולך היום. זו בקשה בלתי אפשרית.

ואמא אומרת: אני מזועזעת. זו הבקשה היחידה והאחרונה של אבא ויש לך צד לסרב? מצווה לקיים דברי המת.

- אמא, לפי ההלכה 'מצווה לקיים דברי המת' זה רק במה שנוגע אליו. אני חשבתי שהוא הולך לצוות אותי ללמוד לעילוי נשמתו, להקים גמ"ח, או משהו כזה. אבל כזו צוואה מוזרה?

אבל אמא לא משתכנעת: לא יקום ולא יהיה. כל עוד אני חיה, אני לא אסכים שתמרה את הבקשה האחרונה של אבא!

דודי מסתובב סהרורי. הוא לא יודע מה להחליט, וכמו יהודי טוב הוא הולך לעשות שאלת רב. הוא נכנס לאחד מגדולי הדור, ת"ח מופלג, שהוא גם פוסק הלכה וגם בקיא בהוויות העולם.

הרב

הרב שומע את כל הפרטים בכובד ראש, שוקל וחושב. שואל כמה שאלות ובסוף הוא אומר לו כך: תראה, אם היה מדובר רק בעניין של 'מצווה לקיים דברי המת' ייתכן שהייתי מורה לך שאתה לא חייב לקיים את הצוואה. אבל כיוון שיש פה גם עניין של כיבוד אם. אמך האלמנה לא תוכל להשלים עם זה שאתה לא תקיים את הצוואה, לכן אתה מחויב לקיים את הצוואה ככתבה וכלשונה.

- אבל הרב, איך אני אחתן את הילדים? יש לי בת בשידוכים, כרגע היא באמצע פגישות, ואחריה עוד בת ועוד בנים. מי ירצה להשתדך עם שידוך שלא מתחייבים לתת כסף לדירה?

הרב אומר לו: שאלה טובה. אין לי מה לענות לך. אבל אם אתה שואל מה הדעת-תורה, זה הפסק. וזה מה שאתה צריך לעשות.

אחרי עוד רגע של מחשבה הרב מוסיף: כתוב בחז"ל שארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני. על כל אחד נגזר במדויק עם מי הוא יתחתן ומתי. וכי אתה חושב שכל מי שמתחייב ונותן דירה מובטח לו שיחתן את ילדיו בקלות ובשמחה? ממש לא.

- אבל באופן סטטיסטי, אלו שנותנים מחתנים יותר מהר. לא כן?

- באופן סטטיסטי גם מי שעובד מרוויח יותר כסף ממי שיושב ולומד בכולל. ואעפ"כ אנו מאמינים בני מאמינים שפרנסה משמיים. מי שנגזר עליו להיות עני, לא יעזור לו לעבוד כל היום, ומי שנגזר עליו להיות עשיר, לא יפסיד אם יהיה אברך. האם אתה חושב שרק פרנסה משמיים ואילו שידוכים לא משמיים?

ויכוח

דודי יוצא מהבית של הרב, ובדרך הוא עובר ליד השבעה של משפחת היוזמן. הוא נכנס לבית הגדול, היום האחרון של השבעה. דודי ונתן יושבים אחד מול השני, מחליפים חוויות מהשבעה. כל אחד מספר קצת על אבא שלו. שני האבות גם הספיקו קצת להכיר ביניהם בחודשים האחרונים לחייהם בבית חולים.

ואז נתן רוכן לדודי ואומר לו בשקט: תגיד תודה לקב"ה שאתה בן יחיד ואין לך אחים ואחיות.

- למה?

- אבא לא השאיר צוואה, אנחנו ארבעה אחים ולא מפסיקים להתקוטט על הירושה.

דודי אומר: אפרופו צוואות וירושות, לא תאמין מה אבא שלי כתב בצוואה,

הוא מספר לו.

נתן אומר: אבא שלך היה 'טיפוס'... רגע, אל תגיד לי שאתה עוד מתכנן באמת לעשות את זה?

- ברור שאני הולך לעשות את זה.

- אתה נורמלי?

הוא מספר לו שהרב אמר שיש פה עניין של כיבוד אם.

- אז תיתן בשקט, אל תספר לאמא שלך.

- אני לא אעשה שקר בנפשי.

- לא, אתה לא נורמלי. אתה צריך לחתן ילדים, מה איתך? תראה אותי, יש לי בסך הכל חמישה ילדים. הדירה הזאת שווה מעל שלוש מיליון שקל. אני הולך לחתן אותם כמו מלך. אתה רוצה להיתקע עם שיירה בבית?

- חס וחלילה, ה' יעזור...

- איך יעזור? אתה לא עוזר לעצמך. תדע לך, אתה עושה טעות חמורה. אני אומר לך אתה תיתקע עם כל הילדים בבית, אתה לא תחתן אף אחד.

- אתה מקלל אותי?

- אתה מקלל את עצמך, עם הטיפשות שלך.

- תודה רבה באמת. חשבתי שתחזק אותי ואתה מרפה את ידיי? תתבייש לך...

דודי עוזב את הבית בכעס.

~

הבת של דודי

למחרת השדכן מתקשר לדודי: שולעם הרב קלוגר מה שלומכם? אתה יודע השידוך מתקדם מאד בִּוְרָכְשֶׁם, זה נראה שזה ממש הולך לכיוון טוב.

- יפה. ברוך ה'.

- אתה לא נשמע לי שמח.

- אתה דווקא נשמע לי מאד שמח.

- א וואדע. אין דבר שיותר משמח אותי מבית ישראל שהולך להיבנות. למעיישה, תראה מדברים כבר על כיוון של סגירה. דיברנו בקווים כלליים והצד השני רוצה לשמוע יותר מדויק כמה אתם הולכים לתת. אל תגיד לי סכום מדויק על השקל, שיישאר לכם קצת על מה לריב בוורט כן? אבל אתה יודע. כיוון.

- אה, תראה (נשימה עמוקה), אנחנו לא הולכים לתת כסף לדירה.

- מה???

- מה ששמעת. אנחנו לא, הולכים, לתת, כסף, לדירה.

- אתה צוחק איתי?

- לא צוחק. לא נותן.

- מה זאת אומרת, איזה מין דבר זה? פתאום עבשיו אתה מנחית את זה?

- מצטער, אני---

- מה מצטער? אתה חצוף. אתה נוכל.

- אני לא חצוף ולא נוכל. זאת החלטה שקיבלתי רק אתמול, סליחה שלא הודעת לי מיד.

אחרי שעה דודי מקבל טלפון. על הקו המחנות המיועד: אני יודע שזה לא מקובל להתקשר לפני שהעסק נסגר. אבל לא יכולתי להתאפק. זה נכון מה שהשדכן סיפר לי?

- כן, זה נכון.

- איך אתה יכול לעשות דבר כזה? אתה לא מתבייש? ככה לנסות להפיל בפח אנשים תמימים?

דודי אומר לו: אני אגיד לך את האמת.

הוא מספר לו את כל הסיפור. הצוואה, הרב, האמא.

המחותן אומר: אני שומע. אני לא כועס עליך. אני מכבד את ההחלטה שלך. אבל אני לא אוכל לאפשר את השידוך הזה.

- חבל מאד, אבל זו ההחלטה שלי והיא לא תשתנה.

אחרי שעתיים המחנות מתקשר שוב: תראה ר' דוד, דיברתי עם הבן שלי והוא לא מוכן להוריד את השידוך, הוא מאד התרשם מהבת שלך, מהמידות שלה ומהאישיות שלה והוא לא מוכן לוותר. סיפרתי לו על העניין עם הכסף - והוא אמר לי שהוא כבר יודע, הבת שלך סיפרה לו. ואעפ"כ הוא רוצה להמשיך. מה אתה אומר, אולי בכל זאת תיתן משהו? 200 אלף, 150 אלף, משהו.

- מצטער מאד, אני לא יכול, תבין אותי.

אחרי יומיים נחגג הוורט בבית של דודי. שני האבות מאושרים. אולי הם קצת דואגים על העתיד הרחוק של הזוג שהולכים להתחתן בלי דירה, אבל לפחות הם רגועים לגבי העתיד הקרוב שלהם. הם יוכלו להוביל את הילדים לחופה בלב שקט, בלי עול של חובות והתחייבויות.

נתן

בשלב הזה נעזב את דודי ונחזור לנתן הויזמן.

זוכרים את הדירה הגדולה? בסוף הם הצליחו להתפשר שיחלקו אותה לארבעת האחים. התברר שהיא לא שווה יותר משלוש מיליון אלא קצת פחות, מה גם שהם היו לחוצים למכור. על הדרך הם גילו שיש מס ירושה ועוד כמה מיסים נחמדים, בסופו של דבר נתן מקבל לכיסו 650,000 ₪.

עכשיו השנים בסיפור עוברות בהילוך מהיר. אז נא לעקוב אחרי מה שקורה ולהחזיק ראש.

לנתן יש 5 ילדים. שני בנים ואח"כ שלוש בנות.

הבן הראשון מקבל 150 אלף ש"ח, פלוס חמישים אלף, להוצאות החתונה. סה"כ 200. כמובן שנתן דורש מהצד השני שיתנו את שלהם וישלימו לדירה.

ובכן 650 (הירושה), פחות 200 שווה 450.

הבן השני מקבל 100 אלף ש"ח, פלוס חמישים להוצאות החתונה. נשאר בחיסכון 300 אלף.

שלוש בנות נשאר.

הבת הראשונה מתחתנת עם בחור מוכשר מאחת ה-ישיבות הנחשבות, ומקבלת 600 אלף ש"ח. 300 מהחסכונות, ועוד שלוש מאות, אז ככה, בהתחלה נתן רצה לקחת משכנתא, אבל בגלל שהדירה שהזוג קנו הייתה בקבוצת רכישה, זה היה קצת בעיה. את הדירה שלו, אשתו לא מוכנה לשעבד למשכנתא, והוא גם התייעץ עם חברים ואמרו לו שאם הוא לוקח משכנתא, בסוף עם כל הריביות הוא משלם כמעט פי שניים. אז הוא עשה סיבוב בכמה גמ"חים גדולים, ועוד סיבוב בכמה גמ"חים בינוניים. וממש השלמות מגמ"חים קטנים. ויהיה בסדר. בעזרת ה'. כמובן.

בבת השנייה הוא אומר תראו, אני אתן 500. המחירים של הדירות קצת עלו, אז אין מה לעשות. שהזוג ייקח על עצמו קצת. פה כבר לא היה לאשתו ברירה, הם שיעבדו חלק מהבית למשכנתא וקיבלו 300 אלף ש"ח, ועוד מאתיים? מסתדרים. גמ"ח כזה, גמ"ח אחר, קומבינה כזאת. הלוואה ברגע, הלוואה בשני רגעים. יהיה בסדר, יהיה בסדר. אה, כן, בעזרת ה'.

יותר מהר ממה שהוא חשב, הבת השלישית מגיעה גם היא לגיל השידוכים. נתן מוצא את עצמו פוסל הצעה אחרי הצעה. יוצא לו שם של ברן, אבל רק הוא יודע שבת-מודע ואולי אפילו במודע, הוא פוסל מסיבה מאד פשוטה, אין לו מה לתת.

הוא בעל חוב של קרוב ל-800 אלף ש"ח. אין לו יום ואין לו לילה, כל היום גמ"חים, החזרים, צ'קים, תשלומים, ערבים, טלפונים....

בשלב מסוים הוא מבין שאין ברירה, הוא צריך להגדיל הכנסה. בכולל הוא כבר ממילא לא לומד. הוא עסוק רק בטלפונים וגלגולים ודולרים וגמ"חים. מסתובב ומתרוצץ. אבל מה יעשה אדם באזור גיל חמישים בלי שום תעודה שמחפש עבודה? ילך להיות משלוחן של פיצה?

ובסייעתא דשמיא מישהו מציע לו להיות מזכיר של מכון תורני. נחמד מאד. סביבה תורנית, בלי נשים, בלי אינטרנט, רק להדפיס דפים, לענות לטלפונים, לתאם פגישות. מה רע?

כמה שנים קדימה

ויום אחד מודיעים שהולך להגיע למכון התורני ראש כולל חדש, אברך תלמיד חכם מופלג.
הראש כולל החדש נכנס למשרד לסדר את הטפסים של המשכורת, ופתאום נתן צועק "דודי!"
כולם משתיקים אותו: איך אתה מדבר לגאון ר' דוד, קצת כבוד לראש כולל החדש.
- מה, אנחנו מכירים מפעם.

דודי קלוגר, שהפך בינתיים לגאון ר' דוד קלוגר, לא מאמין: ר' נתן, מה שלומך?
הם קובעים לשבת לכוס קפה אחרי הסדר.

נתן אומר: דודי, אני משתוקק לדעת, מה עבר עליך, איך הגעת לפה?
דודי אומר: כל השנים ישבתי ולמדתי בכולל. הצינו לי כמה פעמים משרות. פה ללמד בקיאות בכיתה ח', שם להיות משגיח בישיבה-קטנה ספרדית. לא רציתי. לא מתאים לי לבזבז את זמני על בעיות משמעת.
- מה, לא שמחת לקחת משרה עם משכורת פי שלוש ממה שמשלמים בכולל?
- הבט. אני מחליט איזה אורח חיים אני רוצה לחיות, ולפי זה אני מנהל את חיי ואת כספי.
לא הכסף ינהל אותי ויחליט בשבילי איזה אורח חיים לחיות.

וואו. איך חיתנת את הילדים?

דודי אומר: יש לי תשעה ילדים בלי עין הרע, ושש כבר התחתנו.

- ונתת דירות?

- מה פתאום, אסור לי.

- נו אז איך הסתדרת?

- אתה רואה? הסתדרנו. הבת הגדולה, זה כבר היה באמצע הפגישות, אז הם לא רצו להוריד,

הבת השנייה, התחתנה עם בחור מצוין, מתמיד ורציני, מישיבה לא כל כך מפורסמת, והמשפחה שלו הם בעלי תשובה רוסים אז הם לא כ"כ מבינים בסטיגמות ובדרישות.

אחר כך יש לי שלושה בנים, זה היה הכי קל. ברגע שהמחותנים שמעו שאני לא דורש ולא נותן, הם כ"כ שמחו ולא שאלו שום שאלות כדי שאני לא אתחרט ואחליט לדרוש מהם... אגב, כלות מובחרות אחת-אחת. השוק של ה'לא-נותנים' מלא בבנות מצוינות שבמצוינות, רק שלהורים אין כסף, אבל לא משנה עבשיו.

הבת האחרונה ב"ה התחתנה עם בחור ממשפחה אמידה מבלגיה, שלא ממש מעניין אותם כמה אנחנו נותנים. ובעזרת ה' בעתו ובזמנו, נחתן גם את השלושה שנשארו.

נתן בהלם.

- ומה עם אמא שלך? היא חיה?

- לא.... נפטרה לפני חצי שנה.

- אוי, מצטער לשמוע. לפחות השאירה לך את הדירה?
- איזה דירה, הם גרו בדמי מפתח.
- אוי ויי! מצטער לשמוע!!!
- עזוב, הכול בסדר.
- רגע! פתאום נתן אוחד: אם אמא שלך נפטרה, אז עכשיו אתה יכול להתחייב לדירות.
- ממש לא.
- אבל כל הסיבה שלא התחייבת זה בגלל אמא שלך. עכשיו אתה יכול.
- אני לא יכול.
- למה לא???
- כי אין לי.
- מה 'אין לי', יש הלוואות יש משכנתאות,
- הלוואות זה לא מתנה. צריך להחזיר אותם.
- אז איך תחתן אותם אם אתה לא מתחייב?
- כמו שחיתנתי עד עכשיו.
- ומה, לא יהיה להם דירה? אז איך הם יסתדרו?
- כמו שכל הילדים שלי מסתדרים. ב"ה כולם יושבים בכולל ולומדים בהתמדה, האישה עובדת ומשלמים כל חודש שכירות. מה יש? לפעמים קצת יותר קשה לפעמים יותר קל, אבל בסוף מסתדרים.
- ואיך הם יחתנו, אם אין להם דירה?
- כמו שאני חיתנתי
-

דודי אומר: עזוב אותי, אנחנו מדברים כל הזמן עלי, מה איתך? אתה בטח נתת דירות לכולם, זכור לי שהייתה אצלכם ירושה גדולה.

- תגידי באת לדרך לי על היבלות?

הוא מספר לו את כל הסיפור. החובות, הגלגולים.

הבת האחרונה, התעכבה והתעכבה, בסוף כשהגיעה לגיל 25, חיתנו אותה עם בחור גרוש. בלי ילדים. אומרים שהבעיה הייתה בגרושתו. לב זהב יש לו. הם לא דרשו, אבל לא התאפקתי והתחייבתי להם גם על 250 אלף ש"ח.

- לפחות כולם מסודרים בדירות, לומדים בלי טרדות?

נתן אומר: באת לקפוץ לי על היבלות?

הבן הגדול שלי, שנה אחרי החתונה שיעבד חצי מהדירה והשקיע באיזו הצעה משתלמת. זה לא היה עוקץ, זה באמת היה השקעה טובה, אבל מישהו נפל שם בחברה בחו"ל, והבן נפל לחובות רציניים. הוא התחיל

כהשלמת הכנסה לשווק בכולל תלושים למשקפיים, לאט לאט זה התפתח, והיום יש לו אופטיקה מצליחה. אבל הוא יושב בערב וקובע עיתים לתורה.

הבן השני הוא הגאווה שלנו. הוא אברך רציני, עולה ומתעלה. אבל הוא לא גר לידינו, הם עברו לכרמיאל, אנחנו כמעט לא פוגשים אותם. אשתי חושבת שזה אשתו שלא רצתה לגור כ"כ קרוב אלינו, אבל אני לא יודע.

החתן הראשון שלי תמיד היה טיפוס ממולח. הוא עשה שיפוץ גדול בבית, גם הרחיב, גם בנה יחידה. בסוף השכנים הרעים שלו הלשינו עליו. באה העירייה הרסו לו את הכל. חצי שנה הוא היה במשפטים ודיני תורה. ובסוף העסק נרגע. אבל הוא כל כך נהנה מהסיפור, שהוא הלך ללמוד להיות טוען רבני. אוטוטו הוא כבר מסיים את הלימודים.

החתן השני שלי, דווקא יושב בכולל אבל הראש שלו לא שם. אשתו, הבת שלי, מעצבת פנים. הם כבר עברו שלוש דורות. כל הזמן הם משפצים, מעצבים, מחליפים, מצלמים, מסתובבים בגלריות, קטלוגים, ד'ורנלים. כל הראש שלהם עסוק בבית ה'קדוש' שלהם. ספות חדשות, גופי תאורה מעוצבים, ריצוף של הצעקה האחרונה. אל תשאל...

דווקא החתן האחרון, הגרוש. יושב ולומד בהתמדה. לא יודע כמה הוא מוכשר כמו האחרים, אבל יש לו 'זיץ פלייש'.

דודי שומע הכל: ואיך הגעת להיות מזכיר במכון התורני?

נתן מספר לו, ללמוד כבר לא למדתי כמו פעם, בגלל כל ההתעסקויות, חיפשתי אפיק הכנסה וזה מה שמצאתי. מה אני אלך להיות בגילי, פסיכולוג?

דודי שומע את המילה פסיכולוג ונזכר: רגע, יש לך אחות פסיכולוגית ואח קבלן, בטח לא חסר להם כסף, הם לא יכלו לעזור לך קצת עם כל החובות?

נתן נאנח: אחרי כל המריבות על הירושה? תגיד תודה שאחרי כמה שנים של ריב, חזרנו לדבר ולהיות בקשר, עוד לבקש מהם עזרה כספית?

משתרר שקט. ואז נתן אומר: אני נזכר ב'מוטו' שלי מלפני חמש-עשרה שנה, 'לסדר את הילדים בדירות כדי שיוכלו ללמוד בלי טרדות'.... איזו שטות....

בזמנו חשבתי שאתה התמים ואני הפיקח. אנחנו כבר אנשים בגיל קרוב לשישים. זה שלב שאפשר להסתכל אחורה ולסכם פרק בחיים.

אבא שלי הוריש לנו דירה גדולה, אבל אבא שלך הוריש לך שלות נפש.

עוד דקה של שקט ואז נתן אומר: החיים שלי כבר מאחורי. אני זקן ועייף מהחיים. את הטעויות שלי כבר עשיתי. אבל בימים הקרובים אני אלך לעורך-דין ואכתוב צוואה. יש לי תחושה שאתה יכול לנחש מה יהיה כתוב בצוואה שלי....